Sønderjylland.

Lukning. En ny Forordning bestemmer ifl. „Hmd." at i Byer paa over 10,000 Indbyggere skal alle Restaurationer, Kafeer, Teatre, Foreningslokaler lukkes Kl. 10.30 i mindre Byer Kl. 10. Dermed ophører den Bestemmelse, at der Lørdag og Søndag kunde holdes aabent en Time længere.

Fuldstændig Grænsespærring? Esbjerg, 4. December. Fra talrige Punkter langs Grænsen forlød det i Aftes, at Grænsen kan ventes lukket i den nærmeste Fremtid for enhver Færdsel, baade ad Landevejen og pr. Jernbane, idet der skal foregaa store Militærtransporter og visse Hemmeligheder ikke maa sive ud.

Som bekendt har Grænsen flere Gange været lukket for Færdsel; men Jernbaneforbindelsen har aldrig været helt indstillet.

Andet Steds fra meddeels: Paa officielle Kontorer sønden Grænsen er det blevet meddelt, at der ikke vil blive udstedt nye Pas paa denne Side Jul.

Smugler Preuss. Arbejdsmand Preuss i Haderslev, der ifl. „Kold. Folkebl." har været anholdt gentagne Gange heroppe for Smugleri og har siddet i Kolding Arrest, stod forleden anklaget for Bifidderretten i Haderslev.

Anklagen lød paa, at han havde været i Danmark uden Tilladelse, og var baseret paa en Fortælling, som den anklagede selv har diskret op med i Toget overfor en Medrejsende, som viste sig at være en Kriminalembedsmand. Denne lod Preuss arrestere; men nu nægtede han alt, hvad han havde fortalt. Det var kun ikke for at binde den videbegærlige Medrejsende en Historie paa Ærmet. Varerne, som han førte med sig, vilde han have hentet hos en Pige ved Grænsen.

Amtsadvokaten androg paa 3 Maaneders Fængsel, da Preuss mange Gange tidligere er straffet for samme Forseelse. I det hele er han kendt som en professionel Smugler. Men iøvrigt indrømmede han, at helt utroligt var det jo ikke, at Historien, som han havde bundet Kriminalembedsmanden paa Ærmet, var opfunden.

Retten frikendte den anklagede, ikke saa lige, fordi man troede ham; men til en Domfældelse var Beviser nødvendige, og som saadan kunde den saakaldte Tilstaaelse, som oven i Købet straks var taget tilbage, ikke gælde.

Indre-Mission i Nordslesvig. I Henhold til Opfordringen i „Kristeligt Dagblad" er følgende Beløb til Indre Mission i Sønderjylland indbetalt til Kirkelig Forening for den indre Mission i Danmark: G. Bugge, Rysensteen, Bøvlingbjerg, 10,00. Ved Forstander Sandbæk, fra Lærere og Elever paa Tommerup Højskole, 120,00. Indremissionær Fr. Moe, Lyngby, 5,00. Fru C. Hansen, Jonstrup Seminarium ved Ballerup, 10,00. S. N. Hein, Svendstrup 5.00. Lindegreen 5,00. Ved Sognepræst C. Krag, Bjerring, fra et Møde paa Herkegaard i Mammen Sogn, Grundlovsdagen 55,00. Frk. Fanny Kabell, Hellebæk, 10,00. Ved Sognepræst Chhr. Jensen, Horsens ved Langholt, fra Frk. P. til kristelig Ungdomslæsning 7,00. Ved Sognepræst Hornbeck, Fredericia, fra N. N. til trængende Sønderjyder 5,00. Fru Bjerg Nielsen, Give Præstegaard, 10,00. — Ialt Kr. 252.00.

Sønderjyderne.

Den tyske Voldspolitik har været lidet skikket til at forsone dem med deres Skæbne.

Sønderjyderne i Krigen.
(Indsendt af Nels A. Lund.)

I disse Dage, da Spørgsmaalet om Fredsforhandlinger ofte dukker op, bevæger det sønderjydske Spørgsmaal danske Sind maaske i højere Grad end nogn Gang før. Skal den Nyorientering i Europa, som nu foretaar, ogsaa omfatte Nord-Slesvig, skal de Saar 1864 bragte Danmark, læges? Endnu kan ingen give Svar. Men Danskerne haaber, og det synes som dette Haab ikke er helt ugrundet. Ogsaa i Norge har denne Sag Krav paa Opmærksomhed. Vistnok berører den ikke Norge direkte, men det føltes dog som et Tab ikke bare for Danmark, men for hele Norden, da Sønderjylland blev tysk. Hvilken Sorg klang der ikke gennem disse Bjørnsons Ord, da Dannevirke var faldet:

Ak, nu synes Danebroge
ligblegt, blodig-rødt —
dale som en truffen Maage
der har sig forblødt.
Purpurstrømme Vunden gyder
som af Tro paa Retfærd flyder,
segnende maa Folket bære
Korsets tunge Træ.

I de mere end 50 Aar, som siden er gaaet, er der fra tysk Side, med tysk Energi og tysk Maalbevidsthed udfoldet et intenst Arbejde for at fortyske hele Slesvig. Midlerne har ikke været af den Art, at de har forsonet Sønderjyderne med deres Skæbne. Særlig de sidste Aar før Verdenskrigen førtes der fra tysk Side en ren Voldspolitik, som karakteriseredes ved Udvisninger og Forbud, Fængslinger og Pressesprocesser. Den ene Dag udvistes en dansk Kok, fordi han lærte tyske Damer at lave Mad, den næste en Opvartningspige, som havde overværet en dansk Teaterforestilling, den tredie en Haandværker, der havde været Medlem af en dansk Fodboldklub. Betegnende for den Politik, som førtes, var ogsaa et Forbud mod, at Roald Amundsen efter Hjemkomsten fra Sydpolen holdt sine Foredrag i Sønderjylland paa Norsk; detteForbud vakte et voldsomt Røre og blev efter den tyske Indenrigsministers personlige Indgriben hævet. Et Par Maaneder senere blev en kendt Københavner, Direktør Falch, som havde aabnet et energisk Felttog mod Flueplagen, nægtet at tale om denne Sag i Nordslesvig. Omtrent samtidig skulde et Par danske Sangerinder give Koncert dernede; paa Programmet stod Solveigs Sang og andre lignende helt upolitiske Sange — men næppe var Koncerten begyndt, før en tysk Gendarm traadte ind og overrakte Damerne en Udvisningsordre. Vaaren 1914 indtraf 50 Aars Dagene for den tysk-danske Krig, og det var naturligt, at Danskere fra begge Sider Grænsen ønskede at se de Steder, hvor Slagene stod, og de faldne laa begravet; fra tysk Side blev der imidlertid lagt alle mulige Vanskeligheder i Vejen, hvad der alene maatte bidrage til at øge Bitterheden hos Sønderjyderne.

Hypotheklaan nægtes.

Ogsaa paa mange andre Maader fik de netop paa denne Tid føle Aaget, saaledes søgte Tyskerne at ramme dem økonomisk derved, at Hypotheklaan blev dem nægtet — det blev udtrykkeligt sagt, det var af politiske Grunde. Og i Marts 1914 var der fremme et Forslag til en Lov ang. Jorden, en Lov, som uden Tvivl var tænkt som et Middel i Fortyskningens Tjeneste; den gav nemlig Staten Forkøbsret til alle Ejendomme over 10 Hektar, hvis de ikke solgtes til Slægtninger. Meningen kunde ikke være nogen anden, blev der sagt af Sønderjyder, end at gøre Staten eneherskende paa Ejendomsmarkedet og derved dels hindre tysk Ejendoms Overgang i dansk Eje, dels fremme tysk Opkøb af dansk Jord. Før dette Lovforslag fik sin endelige Afgørelse kom imidlertid Krigen, og Tyskland fik andre og større Opgaver.

For Sønderjyderne oprandt nu en Tid, som sikkert er den tungeste de har gennemlevet. Deres Skæbne er saa uendelig tragisk: Mens de andre krigsførende kæmper hver for sit Fædreland, ofrer Sønderjyden Livet for deres Undertrykkere. 25,000 af dem staar nu i den tyske Hærs Rækker, 4500 har allerede fundet Døden for en Sag, som ikke er deres. 4500 er et forsvindende Tal i denne Millionarmeernes Krig; og dog er det for Sønderjyderne et smertelig stort Tal, der fortæller, at 1½ Gang saa mange Mænd af dansk Nationalitet er faldet i denne Krig, som Danskerne mistede under hele Felttoget 1864. Naar saa dertil kommer alle de saarede kan man trygt regne, at omkring 5 Procent af de Sønderjyder, som udkommanderedes, enten ikke kommer tilbage mere eller gør det som Invalider. I Sandhed, det er et haardt Slag.

Krigen og Sønderjyderne.

For et Par Uger siden gik jeg langs en Del af den dansk-tyske Grænse fra Vamdrup og vestover. Min Ledsager var en Mand, som bedre end de fleste kender sønderjydske Forhold — han er selv født dernede og havde sin Gerning der i mange Aar, nu bor han i Danmark. Jeg spurgte ham, hvordan Krigens Komme virkede paa den danske Befolkning søndenfor Kongeaaen, og det følgende er et Sammendrag, af, hvad han fortalte.

— Lad mig da først nævne, sagde han, at Sønderjyderne i alle Aar har vist den største Pligttroskab overfor det Rige, de af Tvang tilhører. Det har saa vist ikke manglet paa udæskende Optræden fra tysk Side; men Myndighederne har alligevel endnu aldrig kunnet samle Stof til en eneste Højforræderiproces, en eneste Landsforræderisag, en eneste Spionaffære. Den Loyalitet, dette vidner om, har ogsaa under Krigen præget Sønderjyderne. De ønskede ikke Krigen. Et af de danske Blade dernede skrev to Dage før Fredsbruddet, at „vi længes ikke efter nogen Verdensbrand, hverken for vor egen eller vort gamle Fædrelands Skyld. Trods vor Kærlighed til vor Folkearv, vor uskuelige Villie til at hævde vor Danskhed, findes der ingen mere loyale Befolkning indenfor det tyske Riges nuværende Grænser end de danske Sønderjyder."

Tyske Arrestordrer.

50 Aars Erfaring havde sagt Tyskerne, at det ogsaa var saa: de følte sig alligevel ikke sikre. Og mens Togene de første Dage og Nætter i August 1914 rullede mod Syd med Sønderjyllands Sønner, til Kamp for Interesser de ikke delte, udstedtes der Arrestordrer mod Redaktører og Medarbejdere i den danske Presse i Slesvig, deres Kontorer blev lukket og forseglet, og disse Journalister sammen med over 300 andre Landsmænd maatte for en Tid vandre i Fængsel. Blandt de anholdte befandt sig endog Rigsdagsmand Hansen-Nørremølle og to Værnepligtige, som allerede havde faaet Mobiliseringsordre! Hansen-Nørremølle blev hurtig løsladt, lidt efter sattes ogsaa de andre paa fri Fod. „Det er ganske utænkeligt, skrev Hansen-Nørremølle, at Nordslesvigerne skulde svigte deres Pligt." Hvad der senere er hændt har til fulde bekræftet dette. Hverken ved Fronterne eller hjemme har der været noget at udsætte paa Sønderjyderne. De findes som Soldater spredt rundt om i de tyske Hære og har kæmpet saavel i Belgien og Nordfrankrig som paa Østfronten, ja, helt nede i Rumænien er der danske Soldatergrave. Haardest led Sønderjyderne maaske under den store Offensiv i Galizien og Polen 1915, og mange danske Hjem i Nordslesvig har Sønner, som sover deres sidste Søvn paa de endeløse Sletter derøst . . . . De bar Krigens Byrder med samme Fasthed som alle de andre, og Tyskerne lærte snart at sætte Pris paa Sønderjyderne som modige, pligttro Soldater; mange af dem har faaet Jernkorset, og endog fra allerhøjeste Sted i Berlin er der udtalt varm Anerkendelse af deres udmærkede Egenskaber.

De nordslesvigske Soldaterbreve har — fortsætter min Ledsager — ganske naturlig taget Farve af den Særstilling, Sønderjyden intager i deres Hær. Samfølelsen med dem, som taler det samme Sprog som han, er levende. De tyske Sange tolker ikke mine Længsler og Følelser, skrev en; men hvor hæver det ikke Lykke og Glæde gennem mig naar jeg hører „Jeg elsker de grønne Lunde," som er blevet Sønderjyllands Nationalsang. Det er ogsaa i den det hedder:

„Mig fryder din Ros, din Ære,
Mig knuger din Sorg, dit Savn;
Hver Glans, hver Plet vil jeg bære,
Som falder paa Danmarks Navn.
Thi du er min Fader og Moder,
Saa synges fra Strand til Strand.
Langt mere end Søster og Broder,
Thi dd er mit Fædreland."

Ja, siger min Ledsager, det er Haabet om en Genforening med Danmark, som har holdt Sønderjyderne oppe selv i de sværeste Prøvelser. —av. (i „Bush. Bl.")

Dansk og Amerikansk.

Uddrag af en Artikel i Julehæftet „Mistelteinen" af Past. Aage Møller, Indsendt af Past. J. Søe.

„Hvorvidt at dansk Kultur vil holde sig som saadan i Amerika, vil jeg nu slet ikke spekulere over; men jeg ved, det er en vanskelig Sag at omplante. Naar Havre fra Minnesota skal omplantes i Nebraska, bliver den let ødelagt. Gartneren lader gerne den Jord følge med, som Blomsten er vant til at gro i, ellers visner den. Der er nok ogsaa mange Mennesker bleven visne ved Omplantningen. I mange dansk-amerikanske Hjem er der et stort Svælg mellem Forældre og Børn, fordi Forældrene glemte at tage noget af den gamle Jord med. — Hvad det skal blive til med den store Sammenblanding i Amerika hører Fremtiden til; men vi, der holder af Amerika og har lidt Tro til det godes Udvikling og Sejr, vil ikke være med til at danne et Amerika af: „Good for nothings." men et Amerika, der bestaar af Mennesker. Og for at det kan ske, er vi sikre paa, at Forbindelse med den gamle Jord er nødvendig. Jeg ved ikke nogen bedre Forbindelse mellem dansk-amerikansk Ungdom og det, der har været drømt og levet i det danske Folk, end vore Sange. O, selv med en lille svag Tro og saa med nogen Anstrengelser kunde der endnu gøres meget. Jeg har en Gang haft en Klasse af unge, der til at begynde med næsten ikke kunde tale Dansk. Vi begyndte med at bruge Engelsk; men det endte med, at naar jeg kom til Timen, sad de og sang i den danske Sangbog. — Den største Modstand mod dansk Sang og Tale ligger i vor egen Dumhed, og den er det, der skal bekæmpes. Naar Nykommere skal til at tilegne sig Landets Sprog, koster det Sved og Tænders Gnidsel, og saa slutter man, at er det saa strengt for voksne, maa det da være meget strengere for Børn. Derfor bliver disse ikke sendt til de danske Skoler, for det er altfor ubarmhjertigt. I alt Fald skal de da vente, til de omtrent er færdige med de otte Grader. Heri er det, man tager saa grundig fejl. Det er lige saa let for Børn at lære Sprog, som det er at lære at spise Rosiner. En Missionær fortalte mig, at i Indien talte hans Børn kun Landets Sprog. Paa Rejsen til Amerika lærte de at tale Dansk og efter at have været her en kort Tid var de „Yankees".

Jeg har hørt paastaaet, at Børn i Svejts lærer fire Sprog, og det gaar strygende. Naar blot Barnet hører et Sprog talt rent, indprentes det straks paa Sjælelivet, og det bliver der, og det er hele Sproget med alle dets Lyde og hele dets Klang. Det er den letteste Sag af Verden samtidig at lære to Sprog og holde dem smukt adskildte, naar blot disse to Sprog tales levende og rent til dem. Hvor de voksne sløves, blander, snøvler og bander, kan man ikke vente store Resultater hos Børnene. Og dog har jeg oplevet at komme i et Hjem, hvor jeg ikke vidste, om Forældrene talte Engelsk eller Dansk; men Børnene talte begge Sprog nogen lunde rent. — mange bærer den Forestilling, at Dansk Tale og Sang ikke kan samstemme med Patriotisme, ja, saa kan jeg virkelig ikke betegne det for andet end Dumhed. Jeg vil hellere sige, at det er en Tankegang, vi har ladet os paadutte, og i Aar har den haft mere end almindelig gode Kaar. Jævn Forstand maa jo dog sige, at hvis Forbindelsen med Slægtens Kultur hjælper til, at Mennesker bliver større i deres Syn, gladere i deres Sind og dygtigere i deres Færd, saa strider denne ikke imod „Uncle Sam". Er der virkelig nogle, der tror, jeg handler forrædersk mod mit Fædreland ved at fortælle den opvoksende Slægt om Sønderjydernes Frihedskamp, om Grundtvig Blicker, Winther, Dalgas og Husmandsbevægelsen? Hvordan kan det være anti-amerikansk at synge: „Der hvor vi stred og sang," „Løft dit Hoved, du raske Gut," og: „Den signede Dag med Fryd vi ser?" Det strider ikke imod „Declaration of Independence". „Inter-State Constitution" og de Idealer, der kendes i Amerikas Historie, lige fra Pilegrimmenes Landing til Barker Washington. Frihed for aandeligt Liv, er det ikke amerikansk?

Dansk Tale og Sang har jeg ikke været i Europa at hente; men jeg har modtaget det i Wisconsin, og disse har vævet sig saadan sammen med Wisconsin Skove, Søer og og Marker, med det engelske Sprog og Amerikas Historie, at vi umulig kan adskille dem.

Alt hvad stort og godt, Mennesker hører, ser og tilegner sig paa Amerikas Jord, er ægte amerikansk, og de, der vil lave en lille trekantet Amerikanisme, lider af den Sygdom, der hedder Snabberi. Eller skulde det Snæversyn, som man ofte møder endogsaa hos en Expræsident være en Bestræbelse for at lave en moderne Penge-Amerikanisme, og faa saa mange som muligt til at tilbede denne nyeste Mode? Den Industri, der ikke har Samfundets Vel, men Profitten som Hovedformaal, er en hjerteløs Despote, der lægger alle Kræfter ind paa at slaa Personligheden ihjel hos Mennesket, saa det ikke tænker, tror paa Livet og arbejde for Opgang. Kunde den nu faa Begrebet Patriotisme gjort til en snæver Isme, hvori der ikke var noget som helst manende for de unge, saa var en Sejr vundet."

Kvitteringer.

Japanmissionen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 5	$4455.93
Council Bluffs, Ia., Vor Fr. Mgh.s Missionsforening	35.00
Cedar Falls, Ia., Jens P. Jepsen og Hustru	10.00
N. Dak., Kreds Hedningemissionsf. ved Iver Sørensen	300.00
Westbrook, Me., First d. I. Church S. S.	20.00
Long Beach, Cal., Hans Nielsen	25.00
Hampton, Nebr., Immanuels Mgh. S. S.	16.60
Tilsammen	$4862.53
Udbetalt til Dato	5760.41
Underskud	$897.88

Indianermissionen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 5	$1960.52
Coalridge, Mont., Emaus Mgh.s S. S.	3.21
Oaks, Okla., Offer paa Takfigelsesdagen og Missionsudsalg $43.85; Kvf.s Missionspenge $6.75	50.60
Cedar Falls, Ia., Jens P. Jepsen og Hustru	5.00
N. Dak., Kreds Hedningemissionsfe. ved Iver Sørensen	300.00
Westbrook, Me., First d. I. Church S. S.	10.00
Long Beach, Cal., Hans Nielsen	5.00
Hampton, Nebr., Imm. Mgh.s S. S.	16.60
Tilsammen	$2350.93
Udbetalt til Dato	2133.60
Overskud	$217.33

Utahmissionen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 5	$1785.19
Royal, Ia., Mrs. Fred Byggere	1.00
Cedar Falls, Ia., Jens p. Jepsen og Hustru	5.00
Long Beach, Cal., Hans Nielsen	5.00
Gilfillan, Minn., Young Peoples Society	10.10
Tilsammen	$1806.29
Udbetalt tilDato	2005.10
Underskud	$198.81

Skolekassen:

Før kvitteret se Kbl. Nr. 5	2463.71
Mercer, N. Dak., J. C. Bille, C. P. Christensen, Hans Bille, Peder Christensen hv. $1.50; Mrs. H. P. Christensen, J. H. Christensen, S. Nielsen, Henry Christensen hv $1	10.00
Potter, Nebr., Past. Chr. Falck	2.00
Luck, Wis., Vor Frelsers Mgh., L. P. Nielsen, R. Jensen, H. O. Petersen, Martin Pagh, Søren J. Morten, J. S. Tranberg, H. C. Petersen, John Lorendsen, hv. $1.50, Jacob Jensen $5, Hans Andersen, Chris Lacken, Mike Lakey, Emil Petersen, Martin Olesen, C. H. Petersen, Mrs. Christian Sørensen, Mads Bille, Mrs. Hemming Madsen, Wm. Albert, Morten Darum, Frits Hansen hv. $1.00, Fred. Sørensen, M. C. Jensen, M. P. Jensen, Peter Detlevsen, Ole Olesen hv. $2.00, Osval Morten, George Olesen, C. O. Christensen, P. H. Petersen, Søren Nelson hv. 50c	41.50
Norma, N. Dak., Zions Mgh., Pastor Anthon Hansen, J. H. Moos, A. Rosendahl, Peder Steffens, J. H. Rosendahl, P. Nelson, D. S. P. Lund, Jens J. Morten hv. $2, Karl Sporre, John Jensen, Christ Andersen, James Elin, Bernhard Petersen, hv. $1	21.00
Norma, N. Dak., Bethesda Mgh., A. M. Lund, Jesse Lund, George Lund, J. P. Larsen, Carl Brunn, N. A. Lund, Wm. Schaabe hv. $2	14.00
Long Beach, Calif., Hans Nielsen	10.00
Tilsammen	$2562.21
Udbetalt til Dato	2852.30
Underskud	$290.09

Til en Kirke i Kurume, Japan:

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 5	$5193.50
Potter, Nebr., Ernest Tracy	1.00
Tilsammen	$5194.50

Til en Kirke i Hida, Japan.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 5	$359.49
Long Beach, Calif., Hans Nielsen	5.00
Tilsammen	$364.49

Til en Kirke i Pocatello, Idaho.

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 5	$498.30
Dell Rey, Calif., Pella Mgh., Kvindef. $15, Søndagsskolen $2.75	17.75
Cedar Falls, Iowa, Jens P. Jepsen og Hustru	5.00
Long Beach, Calif., Hans Nielsen	25.00
Tilsammen	$546.06
Udbetalt til Dato	1500.00
Underskud	$953.95

Til Missionen blandt Soldaterne:

Før kvitteret, se Kbl. Nr. 5	$10.00
Racine, Wis., Emaus Mgh., Martin A. Nelsen og Hustru $2, Miss Eve D. Hansen $1	3.00
Laurel, Nebr., O. A. Pedersen, L. Boysen, Thos. Berge hv. $3, Ingeman Pedersen, Johannah Pedersen, Johannes Hansen, Chris Dahl, Hans Hansen, Magnus Jakobsen, Esther Hastrup, J. A. Jensen, S. C. Jensen hv. $1, Fred. Hansen, Magnus Hansen, Chris Hansen, A. P. Andersen, Chr. Hyldahl hv. $2	28.00
Tilsammen	$71.00

Blair, Nebr., den 31. Jan. 1918.
Med Tak modtaget! Otto Hansen,
Kasf. f. d. f. dan. ev.-luth. Kirke i Am.

Til Pensionsfondet for Præster og Professorer.

Før anført $2033.01. Hans Knutsen og Hustru, Marshon, Minn. $2, Kvindeforeningen i Elk Horn, Ia. $10, Mrs. H. C. Henricksen, Jacksonville, Ia. $5, Kvindeforeningen i Jacksonville, Ia. $12.84, Bethania Menighed, Verona, Nebr. $16, Lars Petersen og Familie, Neola, Ia. $10, E. J. Lee, Council Bluffs, Ia. $2.50, Kvindeforeningen Northfield, Minn. $10, Gaver fra Evan, Minn. ..6, Bethania og Maple Grove Menigheder, Viborg, S. Dak. $21.20, St. Johannes Menighed, Sareville, Wis. $14.25, Vor Frelsers Menighed Racine, Wis., (Tillæg) $1. Ialt $2143.80.
Modtaget med Tak.

S. C. Pedersen, Kasserer.